

Тема. Джаз - мистецтво імпровізації.

Мета. Ознайомити з особливостями сучасних музичних явищ (джазом), розглянути особливості понять «імпровізація», «музична імпровізація», ознайомити з історією виникнення джазу, розглянути напрями та інструменти джазу, ознайомити із творчістю видатних джазових виконавців та із термінологією джазової музики.

Розвивати вміння учнів уважно слухати музику, надавати характеристику джазовим композиціям, вчити розпізнавати на слух інструменти в джазовій музиці.

Виховувати ціннісне ставлення до джазової музики, інтерес до історії розвитку джазу, творчості видатних джазменів.

Хід уроку

Перегляд відеоуроку за посиланням <https://youtu.be/o-dbA92QL0Q> .

1. Організаційний момент. Музичне привітання

<https://youtu.be/sMtNHusaTu0> .

2. Актуалізація опорних знань.

- Що таке музичний стиль?
- Які види музики ви знаєте?
- Який незвичний музичний інструмент виконував адажіо В.А. Моцарта?
- Які значення має слово «адажіо»?
- Що означає поняття «стиль»?

3. Мотивація до навчання. Повідомлення теми уроку. Сьогодні на вас чекає незабутня подорож у Країну джазової музики. Ми ознайомимося з характерними ознаками і музичними інструментами джазу та джазовими музикантами. Чи готові ви подорожувати?

4. Новий матеріал для засвоєння. Розповідь про джазову музику: історію виникнення, відомих виконавців.

Джаз (англ. jazz) — напрям у музиці, що виник на межі XIX- XX століть у США як синтез африканської та європейської культур.

Характерними рисами джазу є імпровізаційність, підвищена емоційність, специфічний склад виконавців та інструментарію, використання різноманітних тембрових барв, звуконаслідування тощо.

Музичний словничок

Імпровізація (франц. *improvisation*, від лат. *Improvises* — непередбачений) — створення художнього твору (наприклад, музичного, поетичного, сценічного) в момент його виконання без попередньої підготовки. Музична імпровізація — історично найдавніший тип музикування.

Джаз виник як поєднання декількох музичних культур і національних традицій. Зародження джазової музики нерозривно пов'язане з історією. Раби, завезені з Африки на територію Нового Світу, не були вихідцями з одного роду і не розуміли один одного. Необхідність консолідації привела до об'єднання

безлічі культур та створення єдиної культури афроамериканців. Так, наприкінці XIX століття склався музичний жанр регтайм. Згодом ритми регтайму в поєднанні з елементами блюзу та духовними співами африканців (спіричуелс і госпелз) дали початок новому музичному напрямку. Завдяки процесам змішування африканської музичної культури та європейської і виник джаз у загальноприйнятому розумінні.

Розгляньте схему, яка вам розкаже про виникнення джазу .

Знайомство із джазовими музичними інструментами.

Саксофон - духовий інструмент, який виник у 1842 році. Назва саксофона походить від імені Адольфа Сакса - майстер, який його виготовив.

Барабани - загальна назва для ряду ударних музичних інструментів групи мембрафонів, що складається зі шкіри (пергаменту, пластику, нейлону), натягнутої на резонатор.

Рояль — музичний інструмент, різновид фортепіано, в якому струни, дека і механічна частина розташовані горизонтально, внаслідок чого рояль має крилоподібну форму і громіздкіший, ніж піаніно.

Контрабас - струнно-смичковий інструмент, висота якого сягає до 2 метрів.

Банджо — струнний щипковий інструмент схожий до гітари або лютні.

Труба— музичний інструмент сімейства мідних духових.
Інструмент відомий зі стародавніх часів.

Періоди розвитку джазу.

Історично основним стилем класичного джазу вважається **новоорлеанський джаз**, що сформувався наприкінці XIX ст. на ґрунті африканського фольклору, народної та побутової музики креолів (нащадків португальських та іспанських колонізаторів) у місті Новий Орлеан.

Для новоорлеанського джазу характерна колективна імпровізація, сольні інструменти тут протистоять ритмічній групі (банджо, тубі й ударним).

Королем джазу вважають **Луї Армстронга**.

1920-ті — ера диксиленду.

Диксиленди- це назва джазових ансамблів в яких грали білі музиканти.

1923—1929 рр. — «золота ера джазу».

Це період розквіту бендів (джазових груп).

1930-ті роки — ера свінгу. З англ. “свінг”-гойдання.

У свінгу відсутня колективна імпровізація, а на перший план виступають аранжування та сольна імпровізація.

На межі 40-50-х років XX ст. виник новий різновид джазу — **ритм-енд-блюз**.

У наступні роки джаз продовжує розвиватися, з’являються імена нових виконавців та оркестрів.

В історії джазової музики відомо численні напрями та стилі: кул- джаз, фрі-джаз, ф'южн, диксиленд, ритм-енд-блюз, соул, рок-н-рол, свінг, бі-боп, біг-біт, прогресив тощо.

Поява музикантів неамериканського походження сприяла становленню багатьох національних джазових шкіл, зокрема й української. Після спаду інтересу до джазу в 90-х роках ХХ ст. він знову став набирати популярності в молодіжній культурі сьогодення.

Музичне сприймання. Ф. Сінатра. «Learnin the Blues» <https://youtu.be/kO-FIPPu-ZE> , Дж. Герман. «Hello, Dolly!» <https://youtu.be/E17xhtwy85M> , Е. Фіцджеральд та Л. Армстронг. «Summertime» https://youtu.be/h3kQt14_5OQ .

Аналіз музичних творів.

1. Розкажіть про ваші враження від джазової музики.
2. Які музичні інструменти вам вдалося розпізнати?
3. Які особливості джазового співу? Чим він відрізняється від академічного виконання?
4. Розкажіть про засоби виразності та мелодію кожного твору.

Виконання творчого завдання. Робота з ілюстраціями.

Розгляньте зображення інструментів, на яких виконують джаз.

Музичний словничок

Джаз (англ. jazz) — жанр професійної музики, що виник на початку XX ст. в південних штатах США внаслідок взаємодії африканської та європейської танцювальної музики.

Джерелами джазу були імпровізаційні форми негритянської народної музики (спіричуелс, блюз, регтайм), а також танцювально-побутова музика білих переселенців.

Джазмен — музикант, який виконує джаз (який вміє імпровізувати).

Джаз-бенд — великий джазовий оркестр.

Фізкультхвилинка «Веселий настрій» <https://youtu.be/6iJaHoVGPZI> .

Поспівка. Вправи для розвитку музичного слуху та голосу
<https://youtu.be/FtJyx2xaZY0> .

Розучування пісні «Колискова Клари» (Дж. Гершвін)
<https://youtu.be/Qa2iwUC4VIQ> .

Спробуйте виконати власну імпровізацію на мелодію приспіву під ритмічні клацання руками. Зімпровізуйте мелодію в джазовому стилі.

5. Узагальнення вивченого матеріалу. Рефлексія.

- Що таке джаз?
- Які особливості джазової імпровізації?
- На яких інструментах зазвичай виконують джаз?
- Назвіть відомі імена в джазовому мистецтві.

6. Домашнє завдання.

Знайдіть інформацію про видатних джазменів та джаз-бендів світу та збережіть її. Свою роботу надішліть на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com . Успіхів!

Повторення теми “Музичні символи України”.